

DOMOVINA

Sredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 8. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krona, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krona temeljna pristojbina ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratne inseriranje snoten popust.

Slovenskim staršem v premislek.

Avstrijska država, katere ponemčujoči namen pač predobro poznamo, je nas Slovence dolgo časa skušala germanizirati s srednjimi šolami. Vse srednje šole, gimnazije in realke, kar jih je ustanovila v slovenskih deželah, so bile nemške. Ko je pa končno sprevidela, da ne pride do cilja, je počasi in po velikanskem pritisku vendar dovolila vsaj v nižjih razredih na Kranjskem in deloma tudi na Štajerskem slovenski učni jezik.

Kar se državi ni moglo posrečiti, to upa sedaj deželni odbor štajerski doseči. Ustanovil je v Ptujju med samimi Slovenci gimnazijo z izključno nemškim učnim jezikom in z izključno nemškimi profesorji. A že skušnjaj zadnjih let so poučile deželni odbor, da se mu je ta poskus, ponemčiti slovensko mladino, ponesrečil, kajti ptujjska gimnazija trpi že od nekdaj na polnem izkanju učencev in sicer radi tega, ker so ji Slovenci hrbet obrnili.

Ustanovili so „Studentenheim“, a tudi ta ni pripomogel zavodu k zaželjenemu procvitu.

In zopet so začeli misliti, kako bi Slovence za ta zavod pridobili. Ustanovili so pripravnico, ki je namenjena slovenskim učencem. Za učitelja te pripravnice so imenovali trdega Nemca, ki svojim učencem ne bode mogel pomagati tudi pri najboljši volji ne, ker je njih materinega jezika nezmožen. Slovenski starši pa, ki bi dajali svoje sinove v to pripravnico, bi imeli za leto dni popolnoma nepotrebne stroške in ravnotako nepotrebno bi tudi njih sinovi izgubili eno leto.

To so Slovenci celjskega okraja tudi že sprevideli, kajti le malokateri pošlje svojega sina v celjsko pripravnico.

Dandanes nimajo te pripravnice tudi prav nobenega smisla, ker imamo v Mariboru in v Celju gimnazijske razrede s pretežno slovenskim učnim jezikom in z izključno slovenskimi profesorji. Starši, ki se hočejo rešiti velikih stroškov za eno leto in ki hočejo prihraniti svojemu sinu leto, bodo na vsak način poslali svoje nadarjene sinove v slovenske gimnazijske razrede, bodisi v Celje, bodisi v Maribor.

Naloga duhovnikov in učiteljev pa je, da slovenske starše o tem dobro poučijo.

Dijaki iz slovenskih nižjih razredov vspevajo tudi v višjih razredih dobro, kajti nauče se na edino pameten način — na podlagi materinega jezika — že v nižjih razredih popolnoma nemščine.

Starši, ki imajo nadarjene sinove, in ki jim gmotne razmere le količkaj dopuščajo, pošljejo naj jih brez skrbi v gimnazijo, kajti v Slovincih se čuti še velika potreba slovenskih uradnikov, slovenskih duhovnikov, posebno pa slovenskih učiteljev.

Narodna slavnost v Slovenski Bistrici.

Velika narodna slavnost v našem „Narodnem domu“ jo uspela nad vse sijajno. 27. avgust je bil za Slovensko Bistrico narodni praznik, bil je zares slovenski dan, katerega treba z zlatimi črkami zabeležiti v analih slovenske zgodovine. Odkrito se mora priznati, da takega uspeha nismo pričakovali. Premalo nas je in premalo sredstev nam je na razpolago za praznovanje slavnosti, ki so pač lahko mogoča v mestih, kjer slovenski življenj zastopa moč, katero mora upoštevati tudi nasprotnik; ne tako v Slovenski Bistrici, kjer se ima le peščica Slovencev boriti z ošabnim in nasilnim nemškim sosedom in bi prav lahko na prstih ene roke naštel slovenske rodoljube, katerim je res kaj do narodnosti. A baš ti maloštevilni zastopniki slovenske misli so pokazali, kaj zmora ljubezen do naroda. Liki zakleta deva je spala dolga leta Slovenska Bistrica. Pod pretezo miroljubnosti uzibali so jo v trdo spanje nemški privandraci, pri tem pa marljivo ustanavljali takozvana internacionalna društva, s katerimi so izvabljali našince v svojo sredo, da so jih ložje obdelali po svoje; gojili so internacionalno družbo, da so se hitreje polnili prazni trgovski in obrtniški žepi s slovenskim denarjem. Slovenec, skoz in skoz poštenjak, je sodil druge po sebi, in opazil volka v ovčji opravi in je sledil nemškemu vabljenju. Tako se je naše število manjšalo od leta do leta. Le tupatam je vzplamtel luč slovenske zavednosti, brlela kratko časa in ugasnila. Potuhnjeni privandranec pa je, na-

sičen s slovenskim kruhom, obogatel s slovenskim denarjem in okrepljen s slovenskimi odpadniki vzpenjal svoja krila višje in višje, že se je čutil gospodarja na naši rodni zemlji in prezirljivo kot zmagovalec na premaganca gledal na nas maloštevilne Slovence, ki se mu nismo hoteli prodati.

Umljivo je torej, da smo s strahom pričakovali slavnostni dan, umljivo tembolj, ker vsled kratkega časa in svoje osamelosti nismo mogli razviti za slavnost agitacije, kakršne so v navadi povodom nemških prireditev in ker smo vedeli, da je naš okraj prenapolnjen z nemškimi podreptniki in najetimi agitatorji, ki so napeli vse sile, da bi preprečili našo namero. Trkali smo le na narodno srce našega kmeta, na narodni ponos slovenskega prebivalstva, in ta klic je našel odmev, ki bode desetletja šumel po ušesih onih domišljavih gospodičev, ki so smatrali naš okraj za nemško last, misleč, da je s par navidezni nemškutarskimi zmagami pri občinskih volitvah prebivalstvo za nje pridobljeno. Okrog 1200 oseb po svoji ogromni večini kmetkega ljudstva, je polnilo lepo ovenčani slavnostni prostor, prebivalstvo cellega okraja, iz vseh občin, ojačeno po mnogoštevilnih gostih od blizu in daleč, je manifestiralo na veličasten način svojo slovensko narodnost. Strah se je čital raz obrazov naših „mogočnejev“, in osupljeno so zrl v dolge vrste s slovenskimi trobojnicami okrašenih vozov, ki so nam pripeljali najboljše kmete iz celega okraja, pozdravljajoče nas z burnimi „Živio“-klici. Cvet kmetkega prebivalstva slovenjebistriškega okraja se je zbral — ne iz dobičkaželjnosti, ne radi zabave, ampak da pokaže, da se zaveda svoje slovenske narodnosti. Sivolasi dedek v krogu krepkih sinov in čilih vnukov je prihitel v „Narodni dom“ z radostnim nasmehljajem na častljivem obrazu, dobro vedoč, da pride med svoje; priletna kmetica, obdana od brhkih hčera, je prinesla svoj obolus na narodni žrtvenik in ponosno si pripenjala trobarvni trak na svoje prsi. Kako diven je bil pogled na ta nebrojni mešani zbor, to ve le oni, ki je opazoval v velikih gručah dohajajoče občinstvo. Navdušeno so se ti dvigale prsi ob pogledu na burno ploskajočo

LISTEK.

Kreolin.

Iz zapisknika nekega popotnika. — J. V.
(Dalje.)

Ples se je ravno začel, ko vstopi lepa Ferdinanda v dvorano; bila je kakor vedno. Vsi pogledi so se vprli vanjo, ona se pa oklene konzula in izgubi med množico. Kmalu nato se je sprehajala po vrtu. Nasproti ji stopi mlad gospod in ji poda roko. Rahlo mu zašepeče:

— Hvala, Henrik!

Tako sedita Henrik in Ferdinanda v tesnem objemu na klopi pod drevesom in si šepetata ljubeznjive besede. Nato so sledili poljubi . . . Kar se prikaže iz grma roka in se počasi stegne nad glavo Ferdinande. Bliskoma ji izlije na glavo steklenico žveplene kisline.

In najlepša žena v Meksiki je bila uničena za vedno. Žveplena kislina pusti namreč silne brazgotine za seboj.

Obraz, vrat in prsa so bile senori ranjene. Še pred eno uro od vseh občudovana ženska je bila sedaj grda. Na krik nesrečnice prihite ljudje in najdejo kraljico plesa se zvijati v bolečinah.

Henrik je slišal ljudske glasove, odbežal, da bi ga javno ne imenovali.

Hitel je k svojemu vozu in oddirjal domov.

Ves položaj si je hotel zjasniti. Komaj je prišel domov, je šel v sobo svoje soproge. Našel jo je v globokem spanju. Misli je sedaj, da se je zgodil zločin s pomočjo kake druge osebe. Hotel je oditi, da bi pogledal v hlevu, ali so konji Domenike potni. Kar se Domenika vzbudi in nežno zakliče njegovo ime:

— Si ti Henrik, že nazaj?

Da, bil sem nemiren, v skrbeh, . . . ali ti je že boljše?

— O, da, — reče smehljaje in mu poda roko. — Sedaj mi je že boljše: in ti, kako si bled?!

— Utrujenost in dolgčas sta kriva . . . spanec bo že vse zboljšal.

— Še nekaj . . . povej mi kaj o plesu. Ali je bilo tako lepo kakor pri francoskem konzulu?

— Nisem primerjal, bil sem otožen. In če je človek otožen, vidi vse drugače. Radi tega sem se tudi tako hitro vrnil.

Torej nisi niti pogledal zalih dam? Lepa Ferdinanda je tudi bila, kaj ne? Ali je zelo lepa senora?

Te zadnje besede, ki so hile naglo in zasmehljivo izgovorjene, so bile Henriku kakor blisk. Dosedaj še je dvomil, sedaj je pa popolnoma prepričan.

— Da, — odgovori ter zataji jezo, ki se mu je vzbudila, — bila je tam.

— Gotovo so vsi tujci občudovali očarljivo njeno lepoto?

— Le njen duh so občudovali, — odvrne mrzlo — ki je več vreden, kakor minljiva lepota.

— Prav praviš; ali da svetu ugaja, mora imeti oboje.

— Od moje strani rečeno, senora ugaja lahko tudi brez lepote, vendar pustiva to sedaj. Zelo sem utrujen! Lahko noč, Domenika!

— Lahko noč, Henrik, in ne misli preveč na Ferdinanda, ker jaz sem ljubosumna, zelo ljubosumna!

množico, ko je godba zasvirala narodno himno. Z zanimanjem je ljudstvo sledilo posameznim točkam in ko je bil izčrpan določeni spored in ko se je pričela prosta zabava, zadonela je narodna pesem od vseh strani, kipela iz čvrstih grl. Velikansko navdušenje je vladalo na celem prostoru pozno v noč. — brez pijančevanja, brez vsakega prepira se je končala narodna slavnost, ki po svojem obsegu in pomenu prekaša marsikatero slično prireditve v večjih mestih. To je sad radikalnega nastopa prirediteljev, ki so izključili od slavnosti vse one elemente, ki so hoteli izkoristiti priliko v svoje umazane namene in se hliniti kmetu kot Slovence, da bi jih potem tem lažje izrabljali po svoji volji, pri tem pa naše lepo podjetje oropali velenarodnega značaja. Kako gorostasno se razlikuje ta naša slavnost, pri kateri je najuglednejši del prebivalstva neprisiljen in brez posebne agitacije — iz lastnega nagiba se sešel z namenom, da dostojno in primerno odgovori na nemška izzivanja ter javno in glasno pove nemškim požrešnežem, da žive na slovenski zemlji, — od zloglasne lanske Stigerjeve slavnosti, h kateri se je s trudapolno agitacijo v pravem pomenu besede privleklo nekaj propalih kmetov, gostačev, tovarniških delavcev in dninarjev, ki so se sitili in napajali na občinske stroške, samo da se je izsililo iz hripavih grl par „heil-ov“ na novo-pečenega deželnega poslanca! Kako veličastna je bila naša demonstracija, pri kateri je nastopila ogromna množica iz celega okraja, sestojeca iz zastopnikov vseh slojev, ogorčena vsled nemških nasilnosti, s prepričanjem zahtevajoč uvaževanja svojih pravic, v primeri z letošnjo „šulferajnsko“ komedijo, koje edini pravi namen je bil: vznemirjati miroljubno slovensko ljudstvo in pridobiti sredstva za njega potujčenje in ugonobitev!

Naša slavnost je krepak odgovor na nemško preziranje slovenskega življa in resen opomin za one, ki nas smatrajo za malenkostne. Še smo tukaj in na trdnih tleh stojimo ter si ne damo kratiti svojega prava od nikogar. To si zapomnite, vi privandraci in potomci privandrancev, ki ste obogateli od naših žuljev in bi radi sedaj svoje dobrotnike devali v nič! Zapomnite si to vi, c. kr. uradniki, ki mislite, da ste samo zaradi tega nastavljeni med nami, da odpravite slovenščino iz uradov kot nepotrebno privlaklo in oropate naš narod še onih pičlih pravic, ki si jih je pridobil po hudi borbi. Govorili smo dovolj glasno in razumljivo. Spali smo, a zbudili ste nas, in kličemo vam — ob enajsti uri: Niti koraka dalje! Pred vami stoji zavedno ljudstvo, ki se ne da tlačiti in ne pusti teptati svojih pravic. 27. avgust 1905 ne ostane in ne sme ostati brez posledic in vpliva na naš daljni razvoj; za to moramo skrbeti vsi, v kojih bijejo slovenska srca. Torej rodoljubi, brez odpočitka na vztrajno skupno delo!

Poročamo o najvažnejših podrobnostih. Občinstva se je na slavnostnem prostoru, katerega so teden poprej krasile marljive roke okoliških fantov in deklet in ga spremenile v pravi zemeljski paradiz, kar trlo, in nad polovica došlih gostov ni našla sedeža. Vkljub temu pa je ljudstvo ostalo skupaj in se ni razkropilo, kakor ob priliki Slom-

šekove slavnosti, po nemškutarških krčmah, kar bodi vsem v čast povdarjeno, in kar je najboljši dokaz za to, da ljudstvo ni prišlo radi zabave in pijače marveč se je povsem zavedalo namena slavnosti. Pazljivo smo sledili posameznim točkam vsporeda, ki so se izvršile v najlepšem redu. Posebej je omeniti slovenjebistriško pevsko društvo, ki je prednašalo pod vodstvom g. Polanca Jenkovo „Mornar“ in Foersterjevo „Povejte ve planine“, s tako preciznostjo, da smo se pevcem kar divili. Uparico, da društvo, ki razpolaga s tako izvrstnimi pevkami močmi in tako jakim moškim zborom, in ki je poklicano, da tvori glavni element v našem narodnem pokretu, ne bode zadremalo, ampak nas pri prvi priliki spet razveselilo s svojim nastopom. Nič manj nista imponirala makolski mešani pevski zbor pod vodstvom g. Kramaršiča in laporski mešani pevski zbor pod vodstvom g. Ašiča. Njih petje je bilo tako dovršeno, da smo strmeli, posebno ker smo videli pred seboj same kmečke pevce. Hvala-lepa vrlima pevovodjema! V tem smislu naprej! Na ta način se bodo pri nas precej pozabljeni narodna pesem med ljudstvom najprej zopet udomačila. Gledališka predstava je splošno prav dobro ugajala. Uprizorila se je burka „Eno uro železniški nadzornik“. Občudovali smo spretnost in sigurnost diletantov, s katero so nastopili, akoravno so imeli jedva tri vaje; posebno pohvalno moramo omeniti kmečka fanta gg. Tramška in Vošineka, ki sta na odru popolnoma novi prikazni, pa sta igrala tako samozavestno, kot bi bila rojena gledališka igralca. Deklamacijam gospodičen Micike Leskovarjeve, Bogomire Krajnčeve, in drugih je sledilo burno odobravanje poslušalstva. Silno je navdušila občinstvo vrla Žičanka, gđ. Urška Gosakova, ki je zanosno predavala znameniti Slomšekov govor, v katerem blča nemškutarstvo. Posetili so nas gostje iz Maribora, Celja, Laškega trga, Šoštanja in celo iz daljnih Radeč, Konjice, Tepanja vas in Žiče bile so prav imenitno zastopane. Slava vrlim rodoljubom, ki so nas posetili! Na skorajšno zopetno videnje!

„Savinski Sokol!“ V Mozirje!

To ime je slovelo nekaj daleč po slovenski zemlji, vse je obračalo pozornost na to dično sokolsko društvo, ki se je pojavilo prvo na Spodnjem Štajerju pod vodstvom neustrašenih borilcev, ki pa sedaj že spe — večno spanje. — Zatisnili so svoje oči za vedno, zasula jih je gruda — ž njimi je tudi izginil naš „Sokol“.

Mrak in megla sta zagrnili naš trg, in v tem mraku je zadremal „Sav. Sokol“, zaspal je trdo in je sanjal skoraj petnaest let. Prišli so pa časi in ž njimi možje, ki so razgnali to meglo in odprli oči našemu „Sokolu“.

Dne 10. septembra t. l. hoče pokazati „Savinski Sokol“ svoj cvet, da ž njim olepša venec našemu neumrlemu velikanu, pesniku dr. France-tu Prešern-u ob priliki odkritja njegovega spomenika v Ljubljani. Priredil bo veliko slavnost in na to opozarja vse Slovence. Marsikateremu se ne bo mogoče udeležiti odkritja spomenika v Ljubljani, a tukaj mu je bližje in slavili bomo onega, ki nam je pel tako lepe pesmi.

Če prav nas je malo, ki smo prevzeli težavno nalogo, voditi in vzdržati to velepomembno društvo, vendar imamo pogum in upamo pripluti do cilja, ker stavimo vso nado v vas, ljubljani sosed, da nam bode te vedno in povsod naklonjeni, nam pomagali.

Od vas je odvisno mnogo.

V nedeljo se vam nudi prva in najlepša prilika, da nam skazete svojo naklonjenost, nas razveselite z mnogobrojno udeležbo. Pogum bo rastle v nas, ko bomo videli lepe vrste, saj bomo prepričani, da nismo osamljeni, da čutijo z nami in nam pomagajo tudi oni, ki so daleč od nas.

Ni dovolj, če je „Sav. Sokol“ samo na papirju in da se tuintam kaj čita o njem, ampak delati moramo, spraviti ga na krov, kjer bo stal neomajano in večno. Nobeno narodno društvo ne sme biti, ki bi ne odposlalo vsaj deputacije na to — prvo slavnost po dolgoletnem spanju. — Vsako društvo, bodisi to ali ono, naj pošlje vsaj nekaj svojih društvenikov.

Naša slavnost obeta dokaj dobrega in zdravega. Jasna slovenska pesem bo donela in napajala naše duše z vso milobo, šoštanjaska narodna godba bo svirala — krasne točke, in urni valčki, polke in mazurke nas bodo oživljali vso noč do ranega jutra.

Ne ozirajte se torej — ne na vreme, ne na kaj drugega, ampak pridite vsi, sledite tresočemu glasu roga novo oživljenega „Savinskega Sokola“; za obisk vam bomo hvaležni.

Vsako pevsko društvo je dobro došlo na našem odru, da pokaže, kako ori drugod slovenska pesem.

Cenjene narodne dame prosimo ob tej priliki podpore, da izvršimo naš program čim najsi-jajnejše in čim lepše zadovoljimo naše poslušalce.

Še enkrat vas vabimo najprisrčneje — pridite vsi! Na zdar!

Zaplenjeno!

Domače in druge vesti.

— Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred dne 16. septembra od 8.—11. ure. Sprejemni izpit se začne 16. septembra ob 11. uri. Učenci, ki hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo spremljani biti od svojih starišev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolsko naznanilo.

— V nedeljo na Stari grad k Zabukovšeku. Celjski Slovenci, ki se ne morejo udeležiti Prešernove slavnosti v Ljubljani, prirede v nedeljo, dne 10. septembra skupen izlet na Stari grad. Zeleti bi bilo, da se udeleži tudi občinstvo iz Zagrada, Pečovnika itd. tega izleta, kjer bodo nastopili tudi govorniki, in bode za zabavo skrbel pevski zbor „Slov. delavskega podp. društva“. Na svidenje v nedeljo popoldne pri Zabukovšeku na Starem gradu!

— Nemški državni poslanci premišlujejo o tem, da bi ustanovili eno samo veliko nemško stranko v državnem zboru. „Salzburger Volksblatt“, glasilo poslanca dr. Sylvestra, piše: „Če se tudi v drugih zastopih, občinskih in deželnih, srečavajo najhujša polit. in gospodarska nasprotstva, vendar nimajo ta nasprotstva na skupnost v državnem zboru nobenega vpliva. Tu je postalo vsem Nemcem jasno, da mora tudi pri Nemcih biti narodnost glavno („dass... die Nationalität Trumpf sein müsse“), in ta misel je napotila Nemce, da puste vse druge prepire doma, in nastopajo v državnem zboru kolikor se da skupno. To so Nemci. Slovenski poslanci pa še uganjajo na Dunaju osebno politiko, in kadar se vendar enkrat tudi oglase, zve strmeči svet pretresljive vesti o — „Francičevih gavgah“ in neplačanih

Henrik je šel v svojo sobo, kjer je mesto Rikota našel drugega nepoznanega sužnja. Ta mu javi, da je Riko z drugimi zamorci ušel. To se mu je zdelo čudno in neverjetno, vendar ni hotel dalje spraševati. Želel je biti sam.

Odslovil je sužnja se vrgel na posteljo in premišljeval.

— Uboga Ferdinanda! — vzklikne glasno. — Kako grozno moraš trpeti! Kdo je zakrivil to hudodelstvo? ... In jaz še vprašujem? Kako me je zasmehovala! Nemogoče je pa vendar, da bi ona bila; ve pa vendar vse. Njena bolezen je bila potajenje in morala je brati pismo. Ali me je Riko izdal? Tega ni storil; imel je dobro srce in njegovega bega si ne morem raztolmačiti. Ubogi Riko!

Dolgo se je premetaval in hotel rešiti grozen dogodek, vendar zastonj. Ker ni mogel zaspiti, sede k mizi in napiše pismo.

„Moja Ferdinanda!

Naj bodo nasledki hudodelstva, ki se je zgodilo na tebi, kakoršnikoli, našla boš v meni do zadnjega diha zvestega prijatelja.

Od sedaj naprej sem tvoj, samo tvoj, dokler bo bilo moje srce. Jutri te obiščem; moram ti naznaniti neko skrivnost. Na svidenje —

Henrik.“

Nato zloži pismo in ga vtakne v predal. Čuti se pomirjenega.

Po navadi si pripravi nekoliko čaja in za nekaj minut zaspi.

Imel je bolestone sanje.

Zdelo se mu je, da je neka ženska — bila je njegova soproga — previdno prišla k njemu s svetilko v roki in ga nekaj hipov opazovala. Nato je stopila k mizi, odprla predal in prebrala pismo. Potem je zaprla predal, poslušala če spi, in odšla molče.

Nekaj hipov pozneje se mu je zdelo, da ga štirje zamorci nekam neso. Prekoračili so več prehodov, odprli razne duri in po skrivnih stopnicah prišli v mokro, temno klet, kjer so ga položili na slamo. Zvezali so mu roke in noge ter ga za vrat priklenili k zidu.

Resnica pride le še po sanjah. Te sanje, ki so bile povzročene z vspavajočo tekočino, so bile resnica.

Ko se je Henrik vzbudil iz omotičnega spanja, katero je povzročil brez dvombe čaj, v katerega je bila pomešana uspavajoča snov, drgnil si je oči, potresal mehanično z verigami, ki so mu zabranjevale prosto gibanje. Vzdihtil je nekolikokrat, še vedno ne vede, kaj z njim. Po navadi zakliče svojega služabnika Rikota.

— Gospod, tukaj sem, ali me ne poznate več! — mu odgovori Riko.

V resnici, tudi Riko je tukaj in sicer Henriku nasproti v sredini drugih sužnjev, zvezan in priklenjen.

Darntal je zavpil groze, da je zabobnelo od sten. Zavedel se je svojega položaja.

— Riko, kaj pomeni vse to?

— To pomeni, gospod, da ste z nami vred v „kleti črnih“, kamor vas je vaša soproga dala prinesiti. Vem tudi, zakaj!

Sedaj se je zsvitalo tudi v glavi Henrika. Spomnil se je zločinstva v vrtu, zasmeh Domenike, nenavadna omotica, kratko, vse mu je stopilo pred oči.

(Dalje prihodnjic.)

dolgovi dr. svetnika Šukljeja. — In kako je že bilo ob času „akcije“ za slovenščino pri koroških sodiščih? — Posledice vidimo okrog in okrog sebe.

— Slovenske matere in očete, ki imajo pridne, nadarjene sinove, in mislijo dati koga v srednje šole, opozarjamo na naš današnji članek: Slovenskim staršem.

Zaplenjeno!

— Zborovanje „Slovenske krščanske socialne zveze“ v Mariboru. Letno posvetovanje v „Slov. kršč. soc. zvezi“ združenih društev v Mariboru, dne 4. t. m., se je vršilo ob velikanski udeležbi. Prepoved zborovanja je bila razveljavljena. Že v predvečer je bilo na pozdravnem večeru okoli 1500 oseb, to število je v pondeljek še narastlo. Vtisek vsled izborne discipline in krasnih govorov tudi pri nasprotnikih izreden. Bilo ni niti najmanjšega nesoglasja.

— Kako znajo Nemci svoj jezik. Koliko bolj potrebna bi bila nemška šola za nemške krofače, kakor za nas Slovence, je razvidno iz sledečega uradnega dopisa neke občine iz političnega okraja Feldbach, ki se glasi: „Mitten bemerkten zurik da ingenante nur von 5 auf ten 6. hierorts, unsichtig wahr somit unzustellbar.“ Dobro bi bilo ko bi „D. W.“ svojo pozornost tjakaj obrnila in nas Slovence pri miru pustila.

— Družbi sv. Cirila in Metoda so nam poslali iz Hrastnika 16 kron 1 vin. ki jih je nabrala gđc. učiteljica Št. Cimperšek ob priliki šolske veselice. Živela nabiralka in darovalci!

— Laško. Za šolo Sv. Jakoba v Rožu na Koroškem nabralo se je v veseli družbi v pivnici 8 kron ter odposlalo ta znesek g. Mateju Ražunu, župniku istotam že dne 13. avgusta.

— Dijaški kuhinji v Celju, je daroval g. Franc Gerec, trgovec v Pišecah 12 kron na mesto venca na krsto pok. g. Varlec-a v Brežicah. Srčna hvala!

— Nova žrtev mestnega mlina. Pred par dnevi je umrl v Celju neki Emanuel Bohata, bivši uslužbenec zloglasnega mestnega mlina, podomače „Stinkmaln“. Javno se govori, da je poprej krepek, zdrav mož zbolel vsled kužnega zraka v mlinu ter je po dolgem hiranju umrl.

— Dr. Negri je obljubil pri zborovanju „Südmarke“, da bo skrbel, da se naseli v Celju več nemških obrtnikov. To je zelo lepo. Negri ni zastoj dohtar, pa je spoznal, da kri celjskih nemčurskih trgovcev ni prav čista. Do sedaj so morali biti za silo, zdaj pa so opravili svojo dolžnost in se naj umaknejo. Nas zelo veselii, da si bodo začeli delati Nemci in nemčurji med seboj konkurenco.

— „Pruski vojaki“, ki so se vozili skozi Celje, so baje v Trstu pravili, da kaj takega, kakor pri sprejemu v Celju, niso doživeli nikjer. „D. Wacht“ seveda z velikim veseljem ponatiskuje to poročilo. Nam se zdijo pa te besede precej dvoumne. Že marsikdo, ki je imel dvomljivo srečo, priti med celjske nemčurje, je dejal, da kaj „takega“ še ni doživel. Potem pa še Negrijevi govori! Pruski vojaki sicer moraj poslušati doma marsikak „švefel“, toda „kaj takega“ ko v Celju, verjamemo, da še niso slišali.

— Iz Teharjev. Šolsko leto 1904/5 se je zaključilo na teharski šoli v sredo, dne 30. avgusta na običajen način. Ob 7. uri zjutraj je bila sv. maša s zahvalno in cesarsko pesmijo. Po tej slovesnosti v cerkvi so se razdelila v šoli učencem šolska naznanila, odpustnice, trem učencem tudi odhodnice. Najpridnejše učence, katerih je 30 izmed 145 je obdaril šolski ogleda, blagorodni gosp. dr. Franjo Štor, graščak na Teharjih z lepimi, različni starosti učencev primernimi, povestnimi knjižicami, za kar mu šolsko vodstvo v imenu obdarovanih učencev izreka najprisrčnejšo zahvalo.

— Slovence, ki prebivajo v krajih ob progih Celje-Spodnji Dravograd opozarjamo na veliko narodno slavnost v proslavo 20 letnice družbe sv. Cirila in Metoda v Velenju dne 8. septembra in upamo, da se v velikem številu odzovejo vabilu odbora. Železnična zveza je zelo ugodna in omogočuje prisostvovati veselici: vlak, ki odhaja ob 1. uri 53 minut popoldne iz Celja, pride v Velenje ob 3. uri 30 minut in odhaja v Celje nazaj ob 7. uri 12 minut zvečer. Vlak, ki odhaja iz Slov. Gradca ob 1. uri 3 min. popoldne pride v Velenje ob 2. uri 38 minut popoldne in odhaja v Slov. Gradec nazaj ob 7. uri 52 minut zvečer. Skrajni čas je, da se z ozirom na to, da imajo nasprotniki v Velenju živahno delujoče pevske društvo, podružnico „Schulvereina“ in „Südmarke“, vzbudijo narodna društva v Velenju k življenju in naša dolžnost je podpirati prizadevanja velenjskih Slovencev! Spored slavnosti, katera bo nudila vsestransko zabavo, so že priobčili časniki in lepaki. Začetek slavnosti ob 3. uri popoldne. Na veselo svidenje dne 8. septembra v Velenju.

— Iz Konjic. Kakor že omenjeno, se vrši dne 8. septembra popoldne ob 3. uri v „Narodnem domu“ v Konjicah velika narodna slavnost s sodelovanjem pevskega društva v Konjicah in polnoštevne „Celjske narodne godbe“. Vse godbene

in pevske točke bodo jako izbrane, nove; razven tega nudi bode srečolov in šaljiva pošta mnogo zabave in presenečenja. Vstopnina znaša 40 vin. Ker je to edina letošnja prireditev v večjem slogu, pozivlja vas vse, ki ste z nami, k mnogobrojnemu obisku odbora.

— Žičani so se udeležili slovenje-bistrske slavnosti v impozantnem številu. Slovenska zastava je ponosno plapolala na njihovem vozu. Na potu skozi Loče jih je z divjimi pogledi meril poturica N. N. To človeče Judež Iskarjot v najgršem pomenu besede, pa ne zasluži, da bi se bavili z njim. Koštatiro pa, da bi se taki kreaturi pravzaprav mladina ne smela zaupati, ker je kot neznačajen človek naravnost nesposoben, da bi vzgojil značaje. Pfuj ostudnemu janičarju! „Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada...“

— Žičanom! Na praznik Male gospojnice t. j. 8. septembra se vrši v sosednjih Konjicah velika ljudska slavnost. Ob tej priliki se spominjamo dejstva, da so konjiški Slovenci bili najbolj stalni gostje naših žiških vesellic skoz celih deset let, kar so so prirejale in so se jih udeležili večkrat polnoštevno. Ravno ti so bili, ki so nam dali pogum, da smo aranžirali naše veselice v velikem slogu, vsled česar so bila velika privlačna moč za ljudstvo. Konjičani so bili edini od vseh naših sosedov, ki so takorekoč tekmovali med sabo, da si stečejo večjih zaslug za narodnostni napredek v naši vasi. Njihov pevski zbor je sodeloval pri vsaki naši prireditvi, — da, pri zimskih zabavnih večerih je igral prvo vlogo. Če moramo že kot sotrudnikom izraziti našim ljubim sosedom toliko priznanje, koliko večjega moramo beležiti glede gmotnih pomoči! V tem oziru zahvaljuje naše bralno društvo Konjičanom svoj obstanek. Rojaki Žičani! Naša vas je zaslovela kot ena najbolj narodnih na našem ozemlju in to nam je v veliko čast. Glavno zaslugo za to dejstvo ima „Bralno društvo“, katero dan za dnevom oskrbuje svoje člane s primernim berilom, vsled česar ste postali izobraženi in zavedni člani slovenskega naroda. Bralnemu društvu pa so dali življensko moč konjiški Slovenci. Dolžni smo jim torej hvaležnosti, katero jim lahko skazemo sedaj ko prirede svojo ljudsko veselico. Pobratimstvo, ki nas veže toliko in toliko let in katero smo skoro na vsaki naši slavnosti povdarjali, mora priti tudi sedaj do veljave. Udeležba od naše strani mora biti tem večja, ker ravno mi Žičani ne plačamo nič vstopnine. Vsakdor dobi vstopnico „Žiškega bralnega društva“ brezplačno in z njo se potem izkaže pri blagajni. — Dne 8. t. m. torej vsi, ki ste pravi Žičani, v Konjice! To bo dan narodnostnega navdušenja in pravega veselja med našimi brati.

— Grajska vas. Veliko ljudsko veselico priredi prostovoljno gasilno društvo v Grajski vasi dne 10. t. m. na vrtu g. Metelana na Rezani ob pol 4. uri popoldne s srečolovom z obilnimi dobitki ter šaljivo licitacijo. Ker so dohodki namenjeni za napravo potrebnega orodja, zato se vabijo vsi podpiratelji gasilnega društva ter tudi vsa slavna bratska društva k obilni udeležbi. Med točkami svira godba.

— Izjava. Uredništvo „Domovine“ obžaluje, da je vsled nepazljivosti v notici „svečar in medicar“ v št. 53 z dne 7./7. 1905 bil o gospodu Jožefu Radosch-u rabljen izraz „smradljiv gobavec“ ter prosi s tem oprosteno.

— „Bralno društvo pri Kapeli blizu Radgone“ priredi v nedeljo, dne 10. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v „Zidu“ veselico, s sledečim sporedom: 1. Slavnostni govor (g. Gomilšak). 2. „Moj dom“, (poje mešan zbor). 3. Gledališka predstava „Odpadnikova sestra“. 4. „Na planine“, (meš. zbor). 5. Gled. predstava „Zamujen vlak“. 6. „Ustaj!“, (meš. zbor). 7. „Blagovestnikoma“ (deklamacija). Vstopnina 20 vin. Prosta zabava, za katero je vsestransko preskrbljeno, se vrši v gostilni g. R. Horvata.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za gornje-dgonški okraj ima vsled nesklepčnosti občnega zbora dne 6. avgusta pri Sv. Jurju izredni občni zbor v nedeljo, dne 10. septembra ob 6. uri popoldne v prostorih „pri Zidu“ pri Kapeli. K obilni udeležbi vabi vljudno odbora.

— Šaleško učiteljsko društvo bode zborovalo v soboto, dne 9. septembra t. l. ob 6. uri zvečer v Šoštanju. — Ob 8. uri zvečer se vrši v hotelu „Avstrija“ sestanek na čast odhajajočemu tovarišu gosp. Hernausa-u. Pri sestanku nastopijo pevci „Šaleške čitalnice“ in godba na lok. Tovarishi in tovarišice, pridite v obilnem številu, da se poslovimo dostojno od dragega nam tovariša in da mu z mnogobrojno udeležbo pokažemo simpatije, ki jih gojimo do njega! Odbor.

— Vol je umoril graščaka. Predzadnji ponedeljek zvečer, 28. avgusta je šel posestnik graščine v Presniku pri Celju, Ed. Strubegger, v hlev k živini. Ko ga zagleda junec, zelo huda žival, se utrga, skoči k gospodarju in ga vrže na tla. Nato pa ga začne bosti z rogovi in tiščati k tlom s čelom, da je nehal dihati. Na pomoč so prihiteli posli, pa pomagati niso več mogli. Strubegger je moral umreti, imel je vsa rebra polomljena ter je zadobil tudi težke notranje poškodbe.

Zaplenjeno!

— Zopet poleno! „Družbi sv. Cirila in Metoda“ je k proslavi njene dvajsetletnice zopet priletelo debelo poleno! Slovenci smo pač še daleč za Čehi, in še stavimo osebno gizdavost nad stvar. In ni samo kmetsko ljudstvo tako nezavedno in nerazsodno!

Zaplenjeno!

— „Slava Prešernu.“ Slavnostno knjižico, ki jo je založilo društvo slovenskih časnkarjev in pisateljev, je c. kr. deželni šolski svet odobril za srednje, ljudske in meščanske šole ter jo priporočil okrajnim šolskim svetom. Krajni šolski svet v Rečici (Savinska dolina) je naročil 20 izvodov; krajni šolski svet v Gornjem gradu 110 izvodov, krajni šolski svet v Središču 50 izvodov, krajni šolski svet v Radečah pri Zidanem mostu pa 30 izvodov.

— Odbor „Celjskega Sokola“ pozivlja vse člane, ki se nameravajo udeležiti slavnosti odkritja Prešernovega spomenika in Ljubljani 10. t. m., k redovnim vajam v četrtek in soboto zvečer ob 9. uri v telovadnico okoliške šole.

— **Učiteljska služba** na šestrazredni ljudski šoli v Sevnici z dohodki II. plačilnega razreda je razpisana do 10. septembra.

— **Nova cerkev.** Pravijo, da pri Novi cerkvi ni nič novega, samo cerkev, da je vsak dan in vedno — nova. Jaz vem še nekaj drugega. Nekateri so tako skrbni za svoje otroke, da jim ne zadostuje nič več ravno na novo sezidana domača šola, ampak se zatekajo v vojniško nemško. Taki si mislijo v prihodnje nataktni tudi nove glave in najeti novo pamet. Tudi nekaj.

— **Strela.** Iz Slovenjgradca nam poročajo: Strela udarila je dvakrat v noči 30. avgusta blizu Pameč. Prvokrat je treščila v tovarno za lesno volno, drugokrat pa je zadela v električno soho, se razdelila ter švigala semtertje po žici in je mnogo soh razčesala. Požarna bramba iz Pameč, ki je bila takoj na licu mesta, in mestni gasilci so zabranili razširjevanje ognja.

— **Kozje,** dne 2. septembra. Pri plenarni seji okrajnega zastopa kozjanskega izvolili so se v okrajni šolski svet kozjanski za dobo šestih let sledeči gg.: Jakob Bovha, veleposestnik in župan v Veračah, dr. Fr. Jankovič, zdravnik v Kozjem, Jožef Jazbinšek, posestnik in župan v Sori pri Planini, Avguštin Preskar, posestnik in župan v Podsredi in Marko Tomažič, župnik v Pilštanju. Sami zavedni narodnjaki!

— **Svoje polsestro zaklal.** Dne 31. avgusta je 15letni Jožef Moškon na Veterniku zaklal svojo polsestro Antonijo Jevšnik, staro 20 let. Dne 2. septembra je bila obdukcija. Slaba vzgoja!

— **Nemške grozovitosti.** V Draždanih na Nemškem je izbruhnil ogenj pri steklarju Linkeju. Ko so ga pogasili, so našli Linkejevo ženo, njeno mater in štiri otroke mrtve, ki so vsi imeli razbite črepinje. Nečloveški morilec je steklar Linke, ki je sicer ušel, a so ga prijeli. Kaj takega se zgodi pri taki visoki kulturi, kot je nemška!

— **Legar v Hrastniku.** V Hrastniku in v bližnjem Dolu se je jela naglo širiti vročinska bolezen ali legar. Posebno v kemični tovarni je mnogo delavcev zbolelo, eden je že umrl. Vzrok bolezni je slaba, pokvarjena voda.

— **Studenice pri Poljčanah.** Dne 31. avg. je v kamnolomu v Brezju velik kamen padel na oženjenega delavca Antona Pivec, ter mu čepinjo na glavi tako zdrobil, da je bil takoj mrtev.

— **Mariborsko pokopališče.** Mariborski občinski svet je sklenil v svoji seji dne 30. avgusta začeti takoj s pripravami, da se prestavi mestno pokopališče iz mesta v Pobrežje. Seveda je v ta namen nujno potrebno, da se ta most čez Dravo podere in se napravi nov, ker se ta že pri navadnem prometu trese, kaj bo šele pri dolgih izprevodih. V ta namen je tudi občinski svet izvolil poseben odsek štirih obč. svetovalcev.

— **Loka.** Dne 11. t. m. se vrši tukaj običajni veliki letni in živinski sejm, kateri se bode z dobrim vspehom vršil, ker se v tej občini nahaja mnogo lepe živine. Prodajalci in kupci se vabijo.

— **„Deseti brat“ v Pišecah.** Predzadnje nedeljo je „Bralno društvo“ v Pišecah priredilo predstavo „Deseti brat“ in sicer tako izborna, da se bode najbrž na splošno željo ponovila, in sicer na Male maše dan, t. j. dne 8. kimovca. Igrali pa so razen domačih dijakov večinoma kmečki fantje in par deklet. Daljnih gostov sicer nismo imeli mnogo, ker se je od neke strani nasproti agitiralo. Vendar se je igra krasno obnesla, posebno „Deseti brat“ je svojo ulogo tako izvrstno izvršil, da so neke gospe in gospodične iz Gradca, nek gospod iz Dunaja, ki so tu na letovišču, hoteli na vsak način videti tega igralca in mu čestitati. Tako smo rešili čast in se nadejamo, da bomo še napredovali. Živio!

— **Pastir zadet od topa.** V Zagradu na Goriškem je zadet pri vojaških vajah topniški slepi strel pastirja Jožefa Vizintina, dečka dvanaestih let. Prah je zadet oko, ki je izgubljeno. Tudi na nogah je koža osmodena.

— **Dve avstrijski torpedovki pri vajah potopljeni.** Prošli teden so se začele v puljskih vodah pomorske vaje naše vojne mornarice, kombinovane s topništvom v trdnjavah in pehoto. V noči od srede na četrtek okoli 3. ure zjutraj je udarila v luki Sarcogiana med trdnjavami Bourguignon in Veruda mala križarica „Satellit“ v torpedovko. Predrta torpedovka se je jela potapljalati, na „Satellita“, se je pa rešilo 9 mož, 16 mož pa se je vrglo v morje. Štirinajst od teh se je rešilo plavajoč, dva pa sta utonila. Torpedovka se je potopila in jo še sedaj niso mogli najti, ker ne vedo mesta, kjer se je jela potapljalati. „Satellit“ se je pa zelo poškodovan vrnil v luko. Dne 1. septembra je okoli pol 3. ponoči zadela zopet visokomorska torpedovka „Kobra“ (ena najboljših torpedovk; zgrajena 1898. hitra 26 morskih milj na uro) blizu rta Barbariga v drugo torpedovko. Ta se je, predrta v sredini, jela potapljalati, na kar jo je poveljnik „Kobra“ dal potisniti proti obali, da ne bi se potopila na visokem morju. Potopila se je v morski globini štirih metrov. Tu ni bilo nobene druge nesreče, ker so se mornarji vsi rešili na „Kobro“. Glavni azlog nesreče je ta, da so imele ladje zaradi vaj

svetilke ugašene. Pri teh vajah so te ladje predstavljale sovražno brodovje, ki se ima v temi brez luči približati trdnjavam. Vojno poveljstvo je začelo preiskavo, ki bo stvar razbistrila in našla pravi vzrok nesrečama. „Kobra“ je poškodovana ter je morala takoj nazaj v luko.

— **Koliko dobička donasa perutnistvo.** Ta stroka se goji posebno na Ogrskem. L. 1897. so izvozili od tamkaj: žive perutnine za 8,934.000 kron, zaklane perutnine za 13,412.000 kron, jajec za 2,550.000 kron, perja za 11,422.000 kron. — Skupno za 36,224.000 kron. To število se v zadnjih letih pomnožilo, tako, da je leta 1902 doseglo ogromno svoto 69,569.168 kron. Samo jajec je bilo leta 1900 iz Ogrske dovoženih k nam za 17 milijonov kron.

Dopisi.

— **Dobrna pri Celju.** Veselica „Bralnega društva“ dne 27. avgusta privabila je bila zopet lepo število udeležencev tujih in domačih na Dobrno. Ni mogoče naštetih vseh krajev, iz katerih smo videli številne zastopnike. Posebno lepo je bilo videti dijaštvo šaleške doline, ki je prikoralo v dolgi vrsti. Pred vsem pa so se odlikovali seveda Smarčani, kateri so s svojim krasnim mešanim zborom vzbujali zaslužen pozornost. Vsaka točka sporeda bila je sprejeta z burnim odobravanjem.

G. predsednik je tople pozdravil vse goste, povdarjajoč lep pomen slavloloka, ki je sprejel goste z napisom: Naprej zastava Slave! Prvi govornik g. Hribar iz Vojnika razložil nam je v lepih besedah pomen domovine in narodnosti, kazoč na duševne zmožnosti slovenskega ljudstva, ki se kažejo na različni način na polju omike in napredka. Omenjal je Prešernovo slavnost, ki se vrši 10. septembra v Ljubljani, kjer se bo odkril spomenik največjemu slovenskemu pesniku. Vspodbujal je navzoče k ljubezni do rodne zemlje. — G. dr. Kukovec iz Celja, živahno pozdravljen, govoril je o dejanski ljubezni do naroda, ki se kaže v strogem izvrševanju gesla: Svoji k svojim. Kazal je na veliko važnost občinskih zastopov in volitev ter priporočal domače odbornike, ki imajo srce za domačo občino.

Na to se je vršil srečolov in se izigrala velika stenska ura z godbo. Prinesla je mnogo smeha in nekaj svetlih konic za „Bralno društvo“. Prosta zabava pri Korenu bila je izvanredno živahna. Slišali smo različne vspehobudne govore in se veselili prav po domače. Smartinski in dijaški pevski zbor sta kar tekmovala med seboj.

Kakor večkrat, pokazala se je nemčurska surovost tudi tokrat v vsej svoji nagoti. Ker so se domači fantje spametovali in ne gredo več nemčurjem na limanice, poiskali so si nemčurji tuje, dali jim pijače, in jih poslali izzivat. Pa so slabo naleteli. Izzivač je bil v trenutku pred vratmi in policaj mu je preskrbel prenočišče v občinski ječi. Ker se je zoperstavljal županu in policaju in zmerjal tudi orožnika, poslali so ga v Celje, kjer ima sedaj čas premišljevat o ljubezni do „Nemcev“. Nam se fant smili, a jasno se vidi na njem vpliv nemčurskega „napredka“. Cela Dobrna s topličarji vred je glasno obsojala surovo vedenje in postopanje nemčurskih pomagačev in njihovih „komandantov“. Če hočejo nemčurji na ta način delati za „nemštvo“, prosto jim, zakaj v kratkem času se bodo njihove vrste skrčile še bolj. Slovenci so pa prav zadovoljni z uspehom svoje podučne in zabavne veselice. Naprej zastava Slave!

— **Št. Jedert.** Marljivo učiteljstvo šentjedertsko je priredilo k sklepu šolskega leta, 27. pret. meseca šolsko veselico. Ker so domačini menda preskromni, da bi se hvalili o svojem vspehu, naj mi bode dovoljeno kot vernemu opazovalcu, da popolnoma nepristransko opišem to slavnost, ki dela vso čast učiteljstvu.

Vspeh, ki sta ga imela gdč. Ljudmila Gomilšak in g. J. Cimperšek kot prireditelja te slavnosti, je bil za nas tuje tako nepričakovan, da nas je naravnost presenetil. — Vspored je bil popolnoma primerno prepleten s prizori iz domačega življenja. — Najprvo nastop „Mladih vojakov“, korakajočih in prepevajočih po vasi v lepo njim pristoječi uniformi. Redovne vaje so ti mali junaki izvršili popolnoma eksaktno — liki mladi Sokoli. Igra „Kmet Herod“ je šla kot namazana. Herod je bil mal umetnik, za njim pa niso zaostajali niti navihani študenti, niti modri padar, pa tudi vsi drugi so bili na svojem mestu. Kaj ljubko so se prednašali otroški prizori iz „Pod lipe“ kjer so mali otroci imenitno oživitvorili pesmi našega Stritarja. Posebno zanimanje je vzbudilo lepo ubrano otročje petje v četverspevu pod vodstvom g. učitelja Cimperška.

Pri veselici so sodelovale nadalje tudi izvrstne moči v glasbi in petju, ter dali celi prireditvi značaj koncerta. Pohvalno je omeniti pri tem gdč. Mimico Gomilšak in g. O. Molla (duett pianino-gosli) ki sta žela buren aplavz; istotako pa tudi gdč. Štefica Šeligo, katero je spoznalo občinstvo kot izvrstno sopranistinja. Končno je nastopil moški zbor „Bralnega društva“ iz Laškega z nekaterimi krepkimi pesnimi, iz katerih je govorilo očitano onim, ki gledajo z zavistnim očesom probujanje našega ljudstva.

Udeležba je bila jako številna, gostov od blizu in daleč, tako iz Dola, Hrastnika, Smarjete, Št. Lenarta, Laškega, Celja, Zid. mosta, Sevnice in celo iz Brežic in Ljubljane smo videli udeležnike. — Prva in največja zasluga na tako izvrstno uspeli prireditvi gre brez dvoma gdč. učitelji Gomilšekovi in g. učitelju Cimperšku. Taki požrtvovalni zastopniki učiteljstva so naš ponos in dika. Živeli! Resnicoljub.

Politični pregled.

— **Sklicanje državnega zbora in deželnih zborov.** Po dosedanjih dispozicijah — kar pa seveda zmešnjave na Ogrskem lahko še vse prevržejo — se skliče državni zbor koncem meseca septembra. Zboroval bo le dobrih 14 dni, da uredi potrebno glede skupnih zadev ter reši predlogo o italijanskem vseučilišču. Sredi meseca oktobra se državni zbor odgodi ter se skličejo deželni zbori k enomesečnem zasedanju.

— **Makedonija.** Iz Sofije poročajo, da je 800 bolgarskih in makedonskih ustašev stranke Borisa Sarafova odpotovalo iz Sofije ter da nameravajo vdreti v turške pokrajine. Vstaši se živahno pripravljajo na veliko akcijo. Turška gosposka je v skrbeh.

— **Angleško-japonska zveza** je sklenjena za deset let. Angleška pride Japonski, ako jo kdo napade — tudi v Koreji — na pomoč z vsem brodovjem, Japonska pa Angleški da v slučaju vojske na razpolago svojo pehoto.

— **Glasovi o miru.** Praški list „Politik“ piše o miru: „Japonci so v vseh točkah odjenjali“, tako naglašajo vsa poročila in to z namenom, rusko ljudstvo še enkrat preslepiti. Ako so Japonci odjenjali od zahteve pri vojni odškodnini, ako niso več zahtevali ruskih ladij, ako niso več vztrajali na zahtevi, da se zmanjša ruska pomorska sila v vzhodni Aziji, so to storili zato, ker na to nikdar resno mislili niso. „Nobene pedi ruske zemlje!“ je klical car, a prepustili so Japoncem pol Sahalina. Brez koristi je bilo ubitih mnogo desetisoč ruskih vojakov, na stotisoče jih je pobabljenih, ranjenih, bolnih, vjetih. Kvantun s Port Arturjem, Daljnim je izgubljen na Japonce; vzhodnokitajska železnica južno od Harbina je japonska. Rusija je potisnjena iz polnotoka Ljaodun, iz južne Mandžurije in s Koreje; uničene so ruske nade, dobiti na vzhodu dobro luko za svoje brodovje, nad Korejo vlada Japonska, ruskemu ljudstvu je vzeta pravica ribariti ob sibirski obali in dana Japoncem. Z eno besedo: Vse je izgubljeno, kar pomeni bodočnost Sibirijske, ruske interese v vzhodni Aziji in v Aziji sploh, ali pa naj se Rusija pripravlja na novo, še strašnejšo vojsko, ki bi bila pa zopet negotova, ker Japonci bi ne bili več osamljeni. Z eno besedo: Rusija sovražniku ni prepustila le „ene pedi zemlje“, ampak vso svojo veljavo kot azijska velemoč in pa možnost kedaj končati delo slavnih osvoboditeljev Sibirijske.“

— **Dogodki na Ruskem.** Iz Kavkaza prihajajo skrajno vznemirljive vesti. Mesto Šuša baje gori. Vse nižine mesta so napolnjene z oboroženimi Tatari, dočim domače prebivalstvo beži v gore. — Za bivšo poljsko kraljevino izdelava Buljigin posebni volilni red za gospodarstvenajo duma.

— **Stroški rusko-japonske vojske.** Pred kratkim za leto 1905. izdana japonska finančna knjiga naznanja, da je najela Japonska za vojsko 1356 milijonov jenov, t. j. 3 milijarde 390 milijonov kron; vendar v tej svoti še ni vračunjeno 30 milijonov funtov šterlingov, ki jih je Japonska pred kratkim najela. Vojni izdatki Rusije so mnogo večji, ako vračunamo, kolika je Rusija izgubila v Port Arturju, Daljnem, na mandžurski železnici in z brodovjem. Ruska finančna uprava navaja čiste vojne stroške s 700 milijonov rubljev na leto; torej skupaj okrog tri milijarde kron. V resnici bo vsota večja. Od 83 vojnih ladij s 410.224 tonami, ki jih je Rusija poslala na bojišče, jih je ostalo Rusiji 10 s 63.036 tonami. Japonska je izgubila od svojih 76 vojnih ladij z 274.184 tonami dvanajst ladij s 46.025 tonami. Zaplenila pa jih je sedem s 44.486 tonami in dvignila tri potopljene s 25.435 tonami. Trgovskih ladij je zajela 45 s 107.929 tonami. Na morju je imela Rusija najtežje izgube v Korejski cesti.

— **Po vojski.** Mirovna pogodba je že sestavljena. Sestoji iz 15 točk, ruska in japonska vlada sta obveščeni o vseh točkah in vseh pododdelkih. Vladi nista nič ugovarjali.

Položaj na Japonskem. Demonstracije proti sklepu miru so na Japonskem na dnevnem redu. Vsak dan se vrše shodi, ki se izražajo proti miru in zahtevajo nadaljevanje vojske.

Japonska se pripravlja za bodočnost. Naročila je pri Kruppu za 45 milijonov oklepov.

Ruska armada. Ruski listi poročajo, da bo Linevič s celo svojo armado ostal v Vzhodni Aziji, da bo za vsak slučaj pripravljen. Kor. i poveljniki so baje dobili povelje, naj vojakov ne odpuste v rezervo, kakor je to bila doslej navada.

Raznoterosti.

— **Dolina smrti.** Pariški vojni poročevalec Ludovik Naudeau popisuje enega najstrašnejših prizorov, ki so se vršili v bitki pri Mukdenu. Med Pienia Aupao in Kaotailing se vleče dolga dolina, ki jo na obeh straneh obdajajo strme gore, katere so Rusi izvanredno močno utrdili. Na to dolino, po kateri si je hotela japonska infanterija priboriti prehod, se je dan in noč vsipala svinčena in železna toča. Toda mej tem ko so krogelje iz pušk in mitraljez neprestano žvižgale nad zemljo, mej tem ko so neprenehoma pokali šrapneli, so lezli japonski bataljoni počasi naprej. Bil je izvanreden prizor. Vojaki so se plazili kakor krti v zemeljskih razpokah, lezli sklonjeni med kameni in vsak mož je nosil na glavi s prstjo napolnjeno vrečo. Od časa do časa je skočilo naprej nekaj rojev, ki so s čudovito hitrostjo izkopal in nametali kakor mož visoke okope, so padli zadeti od sovražnih krogelj, s tem pa naredili za one, ki so njim sledili, nove obrambe. To se je godilo več dni in noči. Japonska infanterija je ležala na zmrzlih tleh in pridobila tekom 24 ur komaj nekoliko jardov zemlje. Vojaki so jedli in pili na svojih prostorih. Oni, ki niso imeli več pečenca, so gladovali, vseeno pa se ni na noben način posrečilo pregnati jih iz zemlje, na katero so se kakor priklenili. Za vsako drugo armado bi bila ta strašna dolina, ki so jo Rusi sami imenovali dolino smrti, nepremagljiva. Toda notri do splošnega umikanja Rusov japonska infanterija ni niti za trenutek prenehala svojega počasnega, pa neprestanega prodiranja, akoravno so bila tla kar na debelo pokrita z mrtvimi. In v tem, mislim, obstoji bistvena predznost japonske infanterije: ona doseže vse, kar se je namenila. V defenzivi je neomahljiva: ako preostaneta od ene kompanije le dva moža, bosta še nadalje hladnokrvno držala pozicijo, še bolj občudovanja vredna pa je neverjetna vztrajnost v ofenzivi.

— **Slovaki.** L. Niederle je izdal v Budimpešti narodnostni zemljevid Slovakov. Iz zemljevida se vidi, da od 2.019.641 Slovakov na Ogrskem, prebiva 1.749.415 Slovakov v 16 severozahodnih okrajih Ogrske. V 10 okrajih imajo večino, v 6 pa tvorijo precejšnjo manjšino. Slovaki torej prebivajo na prostranstvu 56.265 štirj. kilometrov. Najbolj čisti slovaški okraji so: 1. oravski 94,7%, 2. trenčinski 92,8%, 3. liptovski 92,5%, 4. zvolenski 89,4%, 5. turčanski 73,6%, 6. nitranski 73,1%, 7. sariški 66,1%, 8. spiški 58,2%, 9. tekovski 73,1%, 10. požunski 51,1%. Drugih 6 okrajev ima po 40% Slovakov. Četrtnina Slovakov je protestantskega veroizpovedanja (430.162), tri četrtine pa rimsko-katoliškega. Katoliški Slovaki spadajo pod roiško, ostrigomsko, spiško in nitransko škofijo. Škofje so sami Mažari. V duhovnih semeniščih (v Spišu in Košicah) poučuje se v latinskem in mažarskem jeziku. Protestantski duhovniki so večinoma Čehi. Sv. pismo, ki ga protestantski Slovaki rabijo, ravno tako druge obredne knjige so češke.

— **Šaljivec, smrt in njena osveta.** Grašičinski uradnik Danijel Pap v Tokaju na Ogrskem je bil šaljivec od pete do glave; posebno veselje je imel v tem, ako je mogel svoje prijatelje malo potegniti. Zadnji čas je postal tako objesten, da se je hotel pošaliti celo s smrtjo. Šel je v tiskarno in si dal tiskati svoja mrtvaška oznanila; prinesel jih je domov, pa začel pisati adrese svojih znancev in prijateljev, katerim naznanja prežalostno vest, da je danes (dan poštnega pečata) blago v Gospodu zaspal. Nato je šel k počitku z namenom, ča drugi dan odda na pošto posmrtno liste. Ali je bila sugestija, ali razžaljeno veličanstvo smrti, kratko: Danijela Papa je isto noč napadel krč, in umrl je. Sluga je drugi dan odnesel na pošto pripravljene osmrtnice, a njegovi prijatelji, sprva misleč, da se je prefriganec zopet pošalil z njimi, so se prepričali, da je zdaj resnica. Šaljivec Pap, ki je tako dobro razumel vsako šalo, si je sam, gotovo zoper svojo voljo, pokvaril zadnjo šalo.

Loterijske številke.

Trst, dne 2. septembra 1905: 82, 89, 84, 62, 85.
Linc, „ „ „ 78, 49, 65, 27, 76.

Žalostnim srcem naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena hčerka, ozir. sestra

Jvanka

po dolgi mučni bolezni v nežni mladosti 17 let, prevedena s svetotajstvi za umirajoče dne 4. septembra t. l. mirno v Gospodu zaspala.

V sredo, dne 6. septembra, ob 4. uri bodemo spremili drago rajnko od hiše žalosti Miklavška cesta št. 18 na okoličansko pokopališče k večnemu počitku.

Posebna oznanila se niso izdala.

Marija Bovha Janez Bovha
stariša.

Marica, Jelica, Zora, Anica
sestre.

Janko, brat. (442) 1

Kupujte narodni kolek!

Sprejemem sollicitatorja

ali izurjenega (431) 2-2

stenografa

na pismeno ponudbo.

Dr. J. Kolšek odyetnik, Laški trg.

Pri prvovrstni avstrijski **zavarovalni družbi proti požaru in za življenje** najdejo (228) 17-8

posredovalci

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoči se postranski posel, kot glavni zastopniki in stalni **potovalci** pa dobro trajno službo. Ponudbe pod „15.305“ Gradec, poste restante

Učenec

iz boljše rodbine išče mesta v kakšni **manufaktorni trgovini**. Oglase pod „Ig. Č.“ sprejema upravništvo „Domovine“.

(429) 3-2

Advokat

dr. Franc Ksav. Poček

— naznanja vljudno, da je otvoril svojo —

pisarno v Ljubljani

na **Starem trgu št. 30**, II. nadstropje (v hiši gospe Marije pl. Plautz, tik postajališča električne cestne železnice na Sv. Jakoba trgu).

ZAHVALA.

O priliki pogreba našega iskreno-ljubljenega nepozabnega

IVANA PILIHA

učitelja pri Sv. Štefanu

izkazalo se je nam toliko odkritosrčnega sožalja, da čutimo dolžnost, se zahvaliti vsem znancem in prijateljem posebno čast. duhovščini, slav. učiteljstvu, darovalcem prekrasnih vencev ter vsem onim, ki so rajnega spremili k večnemu počitku.

ŠT. ŠTEFAN, dne 5. sept. 1905.

(436)

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Podpisana žalujoča rodbina si usoja tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so na tako blag način izkazali svojo sočutje med boleznijo in spremiti blagovolili predragega rajnega očeta, gospoda

Ivana Časla

posestnika in gostilničarja pri Sv. Frančišku Ks.

k zadnjemu počitku.

Posebno si štejemo v dolžnost, najtopleje se zahvaliti prečastiti duhovščini in slavnemu učiteljstvu tega okraja, gg. odbornikom občine Bočna, slavnemu kraj. šolskemu svetu ksaverjanskemu, slavnim požarnim brambam Gornjigrad, Mozirje, Sv. Frančišek Ks., gg. pevcem, ki so svojemu nekdanjemu sopevcu pred hišo žalosti, v cerkvi in na grobu v srce segajoče pesmi zapeli, darovalcem krasnih vencev, in sploh vsem, ki so se udeležili pogreba, ali pismeno izrazili svoje sočutje. Bog plati!

Sv. Frančišek Ks., dne 1. sept. 1905.

(440) 1

Žalujoča rodbina.

Koncipijenta

išče

notar **BAŠ v Celju.**

(432) 3-2

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, slav. učiteljstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejše oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v kratkem času okusno in ceno.

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 **CELJE** Schillerjeve ulice št. 3

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, računske, pisane papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spevedne listke, razglednice hraniine in za družne knjižnice ter sploh vse v tiskarske stroke spadajoče stvari.

Lovski pes

(VorsteH) (436) 2-1

črne barve, 1 1/2 leta star je naprodaj pri MIHAELU RANTASA, krčmar pri Malinedelji pri Ljutomeru.

Pristna
istrijska vina
kakor vina iz otoka Vis (Lissa)
priporoča po najnižjih cenah (18 do 24 kr.) od 56 litrov naprej franko
postaja Pulj proti povzetju.
Egidij Vio, trgovec z vinom v Pulju (Istrija).
(361) 11-8

Ugodna prilika.

Vso žagno in mlinsko opravo, skoraj novo, solidno in fino delo, mlin na dva kamna, oboje goni eno vodno kolo, **proda** zelo po ceni

Franc Vuga na Grobelnem

radi opustitve obrti. (438) 2-1

Kdor ima naprodaj

hišo

z dobro vpeljano trgovino mešanega blaga v večjem kraju na deželi, naj blagovoli poslati ponudbo pod naslovom: „Gotovina“ na upravnništvo „Domovine“ v Celje. (437) 3-1

V poštarstvo službo

se sprejme takoj pri **Ivanu Jakša, Loka** pri **Zidanem mostu** neoženjen pošten in trezen **konjski hlapec** vajen tudi poljskega dela. — Mesečna plača kron **24**—, uniforma in navadna družinska oskrb. (436) 2-2

Iščejo se za večja mesta

ZASTOPNIKI

za prodajo vina od pridelnika. Pri dobrem uspehu dobijo tudi poštno stroške. Ponudbe „glavno poštni predal 271 Trst.“ (434) 5-2

Zvezna knjigovoznica

v Celju

Schillerjeva ulica šteV. 3

se priporoča slavnemu učiteljsstvu — prečastiti duhovščini, slav. župnijskim in občinskim uradom, posojilnicam, šolskim svetom in p. n. občinstvu za vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor vezanje raznih liturgičnih in drugih knjig, zapisnikov, molitvenikov; v izdelovanje fascikljev, map i. t. d. — Sprejemajo se tudi vsakovrstna galanterijska dela.

Ker je opremljena z najnovejšimi in najmodernejšimi stroji, okraski in drugim orodjem, izvršuje vsa dela kar najhitreje, ceno in solidno.

Vse pošiljave in naročila je naslavljati le: „Zvezna knjigovoznica“ v Celju.

Sadna drevesa

visodebelnata 1-80 m do krone, poludebelnata 1-30-1-50 m do krone in pritlična (piramide) 0-40 m do krone od najboljših vrst jablan in hrušek, češpljev in sliv, orešen in višenj, kakor tudi orehe, vrtnice in lepotično grmovje, drevesne kole i. t. d.

priporoča za letošnjo sezono (čas sajenja od 1. oktobra naprej)

Peter Korman

drevesnica v Činžatu

pošta in železniška postaja Faal na koroški železnici.

Ceniki na zahtevanje zastojn in franko. (42.) 3-2

(422) 1

Radi smrti svoje soproge prodam ozir. dam v najem iz proste roke

posestvo

namreč hiše v Sevnici in Št. Jurju ob juž. žel. pod ugodnimi pogoji.

Franc Praunseis st.
Št. Jur ob j. žel.

Licitacija vina.

Podpisano oskrbnništvo proda prostovoljno dne 6. septembra t. l. ob 8. uri zjutraj okoli

500 hl vina, lastnega pridelka.

Prodajalo se bode lansko kakor tudi starejše vino in sicer namizno in fino vino po raznih cenah.

Prodajni pogoji se zvedo pri oskrbništvu.

Vlak vozi: Iz Gradeca ob 1. uri opoldne, ali ob 1. uri 20 minut ponoči; prihod v Brežice via Zidanmost ob 6. uri 8 min. zvečer ali ob 6 uri 15 min. zjutraj. — Iz Ljubljane ob 2. uri 57 min. popoldne ali ob 11. uri 50 min. ponoči.

(424) 3-3

Graščina dr. Ignaca grofa Attems v Brežicah.

Original
SINGER
Man baucht die Fabrikmarke.
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šteV. 8. (152) —45